

W numerze:

I. Wydarzenia w Krajowej Sieci GP

1. Odbyły się warsztaty strategiczne KSGP - str.2
2. Owocna współpraca pol. - bryt. podczas warsztatów dot. Akademii Partnerstwa - str. 3

II. Wydarzenia w Grupach Partnerskich

Jak stworzyć atrakcyjną przestrzeń publiczną w Nowej Hucie - str.4

Konferencja odrzańska - str.5
Festiwal Legnickich Organizacji Pozarządowych FLOP SHOW - str.6

Targ wiejski produktu lokalnego i tradycyjnego - str.7

„Cudze chwalicie swojego nie znacie ...” - str.8
„Święto Ognia” w Bolkowicach - str.10

Inicjatywy z obszaru Partnerstwa Kaczawskiego nagrodzone! - str.10

Spotkania informacyjno - aktywizujące w gminach - str.11

Hubertus w Nielepicach - str.12

Harcerski Start - str.13

Krzemienny Krąg na szkoleniu wyjazdowym w Lanckoronie - str.14

Konferencja pszczelarska w Bałtowie - str. 15

Wzmocnienie współpracy partnerskiej we Wrzosowej Krainie - str.16

Świat Buraka - konkurs kulinarny - str.17

Walory kulturowe, historyczne i produkty lokalne gminy wiejskiej Lubin sposobem na rozwój LGD Wrzosowa Kraina - str. 18

Nowe projekty Porozumienia Wzgórz Dalkowskich - str.19

III. Informacje i ogłoszenia

1. VI Spotkanie Koordynatorów Greenways i Ekomuzeów - str.19

Sekretariat Krajowej Sieci Grup Partnerskich:

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska
Ul. Św. Krzyża 5/6, 31-028 Kraków
Tel. 012 430 24 65
www.fpds.pl
www.grupypartnerskie.pl

Kontakt:

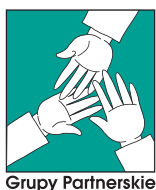
Barbara Kazior
Koordynator Grup Partnerskich
Email: barbara.kazior@fpds.pl

Anna Jarzębska
Specjalista ds. Grup Partnerskich
Email: anna.jarzewska@fpds.pl

Małgorzata Wójcik
Email: malgorzata.wojcik@fpds.pl

I. Wydarzenia w Krajowej Sieci Grup Partnerskich

1. ODBYŁY SIĘ WARSZTATY STRATEGICZNE KRAJOWEJ SIECI GRUP PARTNERSKICH (KULIGÓW, 8-10.10.2009)

W dniach 8-10 października br. liderzy Grup Partnerskich z całego kraju pracowali nad nową strategią działania Krajowej Sieci GP na lata 2010-2012. Spotkanie odbyło się w Skansenie Wsi Mazowieckiej w Kuligowie, na terenie **działania Grupy Partnerskiej "Cudu nad Wisłą"**.

Pierwszego popołudnia pracowaliśmy wspólnie nad określeniem tego, co w sieci działa dobrze lub bardzo dobrze, a co dla odmiany jest naszą słabą stroną. Okazało się, że dobrze oceniana jest m.in. promocja Krajowej Sieci GP i wspólne przedsięwzięcia (Dni Partnerstwa Lokalnego, Krajowe Zjazdy Grup Partnerskich, Akademia Partnerstwa), działalność Biura KSGP i komunikacja wewnętrzna. Gorzej natomiast jest wciąż z aktywnością poszczególnych GP na forum sieci, z systemem wspólnego pozyskiwania funduszy na projekty, a także ze świadomością partnerów lokalnych w GP, iż przynależą do struktury krajowej i mogą z niej korzystać. Na tej podstawie rozpoczęliśmy dyskusję o potrzebach.

Następnego dnia, grzejąc się przy piecu w jednej z chatup skansenowych, pracowaliśmy intensywnie nad odpowiedziami na pytania o przyszłość Krajowej Sieci GP - jak miałyby wyglądać i działać za 5 lat? co zrobić, by partnerzy lokalni w GP odnosili bezpośrednie korzyści z członkostwa w sieci? jak sieć może stać się ważnym partnerem dla instytucji centralnych? czy i jakich zmian wymaga istniejący system komunikacji wewnętrznej? co zrobić, by sieć nie była siecią liderów GP, ale siecią wszystkich członków poszczególnych GP? Te i inne pytania towarzyszyły nam przez cały dzień. Na szczęście wiele konstruktywnych odpowiedzi (a co za tym idzie rozwiązań problemów) udało się wypracować. Zrewidowaliśmy również poprzednią strategię na lata 2007-2008, której wiele zapisów w mniejszym lub większym stopniu udało się zrealizować. Nowy dokument strategiczny będzie dostępny już wkrótce.

W sobotę 10 października odbyło się natomiast spotkanie z przedstawicielami kilku Lokalnych Grup Działania z Mazowsza - kilka godzin trwała dyskusja i wymiana doświadczeń pomiędzy Grupami Partnerskimi z różnych zakątków Polski, a mazowieckimi partnerstwami. Z pewnością była ona wzbogacająca dla obydwu stron.

Spotkanie odbyło się dzięki wsparciu finansowemu w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2009-2013.

2. OWOCNA WSPÓŁPRACA POLSKO-BRYTYJSKA PODCZAS WARSZTATÓW DOTYCZĄCYCH AKADEMII PARTNERSTWA (KRZYDLINA M., 20-21.10.2009)

W Krzydlinie Małej w dniach 20-21 października odbyły się pierwsze warsztaty, na których polski zespół ds. Akademii Partnerstwa współpracował ze specjalistami z The Partnering Initiative (programu International Business Leaders Forum). Głównym celem warsztatów było opracowanie programu i metodyki Akademii Partnerstwa, ogólnopolskiego programu szkoleniowego dla animatorów partnerstwa.

The Partnering Initiative jest organizacją wspierającą budowę partnerstw międzysektorowych na całym świecie. TPI współpracuje z Fundacją Partnerstwo dla Środowiska i wspiera pracę nad Akademią Partnerstwa swoim doświadczeniem i wiedzą wypracowaną na przestrzeni wielu lat. W warsztatach wzięli udział przedstawiciele The Partnering Initiative, Fundacji Partnerstwo dla Środowiska oraz liderzy Grup Partnerskich, którzy posiadają już wiedzę i doświadczenia w budowaniu partnerstw lokalnych.

Dwa dni intensywnej pracy dały wymierne efekty. Wypracowano m. in. podstawy finansowe Akademii, cele edukacyjne i zawartość merytoryczną szkoleń. Określono, kto potencjalnie może być odbiorcą kursu, a także wstępną formułę i akredytację. Na koniec ustalono dalszy plan prac nad wdrażaniem Akademii Partnerstwa oraz pilotażowego kursu dla animatorów.

Oprócz wypracowania cyklu szkoleniowego program Akademii Partnerstwa zakłada również przeprowadzenie badania partnerstwa w Polsce i ocenę ich wpływu na rozwój demokracji lokalnej. Wypracowane w ramach projektu narzędzia i metodyka oraz wykształcona kadra pozwoli na kontynuowanie w przyszłości zarówno badań partnerstw w Polsce, jak również kształcenia animatorów partnerstwa lokalnego.

Kolejne warsztaty z przedstawicielami TPI odbędą się w Krakowie w grudniu.

Spotkanie zorganizowano przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych oraz przy wsparciu Unii Europejskiej w ramach programu „Europa dla Obywateli”, zarządzanego przez EACEA.

II. Wydarzenia w Grupach Partnerskich

JAK STWORZYĆ ATRAKCYJNĄ PRZESTRZEŃ PUBLICZNĄ W NOWEJ HUCIE (KRAKÓW, 1-3.10.2009)

W ramach obchodów 60 – lecia Nowej Huty, w dniach 1-3 października 2009 odbyła się konferencja zorganizowana przez **Forum dla Nowej Huty, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Nowej Huty, Fundację Partnerstwo dla Środowiska, Environmental Partnership for Sustainable Development i Międzynarodowe Centrum Kształcenia Politechniki Krakowskiej** we współpracy ze specjalistami z amerykańskiej firmy **Project for Public Spaces**. Konferencja poświęcona była prezentacji

metod wdrożenia kompleksowych pomysłów na żywe, funkcjonalne i przyjazne dla środowiska przestrzenie publiczne dostępne dla mieszkańców. Eksperti, uznani architekci i praktycy ze Stanów Zjednoczonych i Europy Środkowej spotkali się, żeby podyskutować i wymienić się dobrymi przykładami rozwiązań, które mogą służyć jako inspiracja i dostarczyć nowych wskazówek dla zrównoważonego rozwoju przestrzeni miejskiej.

W ramach konferencji przeprowadzone zostały warsztaty, których przedmiotem był wybrany obszar Nowej Huty - Aleja Róż (od ul. Mościckiego do ul. Bulwarowej), dla którego uczestnicy, po przeprowadzonych rozmowach z mieszkańcami, wypracowali koncepcję zagospodarowania przestrzeni, tym samym prezentując zastosowanie metodyki w praktyce. Wspólna praca przyniosła konkretne rezultaty i pomysły na usprawnienie i ulepszenie wizerunku omawianego miejsca. Przede wszystkim istniejący obszar powinien stać się parkiem, miejscem aktywności i rekreacji, a nie jedynie, jak dotychczas drogą, z której korzystają mieszkańcy przemierzający się z jednej strony ulicy na drugą. Obszar powinien zostać zagospodarowany tak, aby zachęcał do korzystania z całości jego przestrzeni, a nie jak to ma miejsce, jedynie na odcinku przebiegającej drogi. Również ławeczki ustawione wzdłuż drogi powodują ograniczenie pola użytkowania, w sposób znaczący, uniemożliwiając ciekawe i aktywne spędzanie czasu na tym terenie. Uczestnicy wspólnie doszli do wniosku, iż aby podnieść funkcjonalność i atrakcyjność tego miejsca niezbędne jest wyposażenie terenu zielonego w place zabaw dla dzieci, stałe stoliki wraz krzesłami, jako miejsca, które można wykorzystać na piknik, czy do gry w szachy, jak również poszerzenie sieci małych drózek, które zachęcałyby do wejścia na teren oddalony od głównej alei. Wykreowany w ten sposób park mógłby stać się miejscem ciekawego i aktywnego spędzania wolnego czasu dla wszystkich, niezależnie od wieku. Park powinien również zostać wzbogacony o zadbaną roślinność, jak również wyposażony w niezbędne dla wymogów sanitarnych specjalne kosze na nieczystości pochodzenia zwierzęcego.

Rezultaty warsztatów przedstawione zostaną w Urzędzie Miasta Krakowa, z nadzieją na ich praktyczne wykorzystanie.

KONFERENCJA ODRZAŃSKA (Wołów, 20.10.2009)

W Wołowie w Sali Sesyjnej Zamku Piastowskiego w dniu 20 października odbyła się coroczna Konferencja Partnerstwa Krainy Łęgów Odrzańskich, zorganizowana przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich”, Fundację Partnerstwo Doliny Środkowej Odry oraz Starostwo Powiatowe w Wołowie.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się parlamentarzyści, prezydenci miast, starostowie, burmistrzowie, wójtowie a także członkowie Partnerstwa Doliny Środkowej Odry. Konferencja podzielona była na dwa bloki tematyczne tj demokratyczne partnerstwo oraz program współpracy. W przerwie pomiędzy blokami odbyła się uroczystość wręczenia certyfikatów „Przyjazny rowerem”.

Po przywitaniu przybyłych gości przez koordynatora tego projektu Rafała Plezię, blok demokratyczny partnerstwa rozpoczęła **Barbara Kazior z Fundacji Partnerstwa dla Środowiska** przedstawiając działalność Krajowej Sieci Grup Partnerskich.

Następnie została omówiona metodyka tworzenia partnerstw, na podstawie wieloletnich doświadczeń, które stosują nasi zagraniczni partnerzy. Sposób funkcjonowania partnerstwa na przykładzie rozwiązań systemowych realizowanych w Anglii oraz plany ich realizacji w Europie przedstawił **Darian Stibbe i Rafał Serafin z The Partnering Initiative**.

Niemalże wzorcowym przykładem stworzenia sukcesu biznesowego poprzez oddolne inicjatywy jest **Grupa Partnerska Krzemieny Krąg**. Genezę sukcesu Bałtowa w województwie świętokrzyskim w których poza

wysokim, prawie 40% bezrobociem niczego nie było, przedstawił **Jarosław Kuba**. Dzięki zaangażowaniu wszystkich sektorów (samorządowego, biznesowego i społecznego), szkoleniu partnerów, wymianie doświadczeń z innymi grupami w kraju i za granicą, a przede wszystkim lokalnej społeczności, która nie miała nic do stracenia ażeby zaangażować się społecznie w rozwój własnej miejscowości, powstał Bałtowski Park Jurajski. Dzięki określonej wizji rozwoju, poprzez tworzenie, sieciowanie i promocję flagowych produktów turystycznych jak muzea, szlaki, sptywy tratwami, tematyczne imprezy plenerowe, krainy koni czy rozwój gospodarstw agroturystycznych, dziś zatrudnionych jest przy obsłudze turystów ponad 100 mieszkańców a rocznie miejscowość odwiedza ponad 150 tys. turystów. Tuż przed przerwą **Anna Staworowska-Iwaszuk z Fundacji Partnerstwo Doliny Środkowej Odry** omówiła zasady przyznawania certyfikatów „Przyjazny rowerem” a następnie odbyła się uroczystość ich wręczenia. Wręczenia dokonał przybyły jedyny w tym dniu poseł Piotr Cybulski. Certyfikaty otrzymali: Starostwo Powiatowe w Wołowie w imieniu którego odebrał starosta Maciej

Nejman, Fundacja Centrum Spotkań i Dialogu Misjonarzy Klaretynów z Krzydliny Małej reprezentowana przez o. Mirosława Niewęglowskiego oraz sklep spożywczy „Irena” z Wrocławia.

Blok program współpracy rozpoczął **Poseł na Sejm RP Piotr Cybulski**, który na początku wyraził zachwyt sukcesem Partnerstwa „Krzemienny Krąg”, a następnie przedstawił rolę organizacji pozarządowych w życiu publicznym, deklarując przy tym zainteresowanie tym tematem pozostałych parlamentarzystów jako ważną tematykę społeczną. Wyraził także wolę zorganizowania podobnej konferencji w Sejmie, aby wyostrzyć problemy napotykane na co dzień przez sektor społeczny.

Przykłady dobrych praktyk wdrażania programu współpracy działań na

przykładzie gminy Legnica omówił **Mirosław Jankowski z Legnickiego Stowarzyszenia Inicjatyw Obywatelskich**. Wieloletnia współpraca trzeciego sektora z samorządem lokalnym uzmysłowiła włodarzom, iż realizowanie w praktyce uchwalanych corocznie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi daje ogromne obopólne korzyści.

Kolejnym omówionym tematem były zmiany w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dla organizacji pozarządowych w kontekście programów współpracy, które omówione zostały przez **Piotra Frączaka z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego**. Nowelizacja ustawy próbuje zmienić relacje między samorządem i organizacjami pożytku publicznego oraz sformułować inne sposoby (poza konkursowe) dofinansowania tej działalności. Temat był dość obszerny, jednak bardzo interesujący szczególnie dla obecnych na sali przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Na zakończenie konferencji **Wioletta Matysek-Szumilas - Dyrektor Wydziału Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi UMWD** przedstawiła współpracę Urzędu Marszałkowskiego z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie wdrażania, promowania i realizacji samorządowych programów współpracy.

Ważność omawianych tematów, a także wpływ ich na rozwój terenów z Partnerstwa Doliny Środkowej Odry, potwierdziła dyskusja również w kuluarach, jeszcze przez ponad godzinę po zakończeniu konferencji.

FESTIWAL LEGNICKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH - FLOP SHOW (LEGNICA, 16-17.10.2009)

W dniach 16 i 17 października na terenie Galerii Piastów w Legnicy odbył się pierwszy **Festiwal Legnickich Organizacji Pozarządowych FLOP SHOW**, na którym prezentowały swoje działania ponad 30 organizacji pozarządowych. Podczas tych dwóch dni można było poznać ich ofertę odwiedzając FLOP STOISKA.

W sobotę (17 października) w godzinach popołudniowych odbyło się wiele **FLOP ATRAKCJI**. Każdy mógł znaleźć coś dla siebie - od najmłodszych po emerytów. W oczy rzucały się chociażby stare samochody, efektowne motocykle, szczudlarze i skoczki czy też młodzi ludzie w żołnierskich mundurach. Nie zabrakło licznych atrakcji takich jak pokazy tańca breakdance

Fot. Legniczanin.pl

i dyskotekowego, występy wokalne czy koncerty. Całość prowadził z lekką nutką humoru konferansjer, który w przerwach pomiędzy występami zapraszał przedstawicieli organizacji pozarządowych. Prosił, by opowiedzieli krótko o nich oraz o marzeniach dotyczących reprezentowanych organizacji. Na zakończenie imprezy odbył się widowiskowy pokaz tancerzy ognia z działającego przy Ulicznym Laboratorium Teatrze Tancerzy Ognia Avatar, kończąc w ten sposób festiwal w efektownym stylu.

Główną atrakcją drugiego dnia była **FLOP PARADA**, prezentująca głównie legnickie organizacje pozarządowe. Początek parady miał miejsce w Galerii Gwarnej, a potem przez Rynek przedstawiciele kilkunastu organizacji pozarządowych, przy efektownej muzyce przeszli do Galerii Piastów.

Bez wątplenia projekt ten był świetnym pomysłem na promocję organizacji trzeciego sektora w którym nie mogło zabraknąć również Stowarzyszenia LGD „Kraina Łęgów Odrzańskich”, promującego w tym dniu cały obszar partnerstwa.

TARG WIEJSKI PRODUKTU LOKALNEGO I TRADYCYJNEGO (KOSTRZYŃ, 25.10.2009)

Celem Stowarzyszenia Światowid jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich, poprzez rozwój zasobów ludzkich. Pragniemy, aby mieszkańcy terenu naszego działania: gmin powiatu gnieźnieńskiego, gmin Pobiedziska, Nekla, Kostrzyn i Kleszczewo mogli poznać historię naszego regionu od strony tradycyjnych smaków i produktów lokalnych. Cel ten udaje nam się zrealizować właśnie dzięki Targom Wiejskim produktu lokalnego i tradycyjnego.

Na terenie działania LGD Stowarzyszenie Światowid wytwarza się różnego rodzaju produkty żywnościowe i potrawy charakterystyczne dla tego regionu, których receptury przekazywane są z pokolenia na pokolenie. Targi wiejskie to przede wszystkim spotkania gospodyń, rolników oraz rzemieślników, prezentujących swoje produkty m.in. płody rolne, wyroby rzemiosła a także rękodzieło. Produkty żywnościowe, jak i dzieła

lokalnych twórców ludowych, charakteryzują się wysoką jakością wynikającą z tradycyjnego sposobu wytwarzania i misternego wykonania. Bardzo często jednak ich produkcja odbywa się sezonowo lub okazjonalnie, na niewielką skalę. Dlatego nie mogliśmy dopuścić do ich zapomnienia i w 2007 roku zapoczątkowaliśmy ideę targów wiejskich produktu lokalnego i tradycyjnego, które odbywały się na terenie Muzeum Pierwszych Piastów w Dziekanowicach. Targi były zorganizowane w ramach projektu „Kolebka Piastów – Kolebką Inicjatyw” Pilotażowego Programu Leader +. Targi wiejskie cieszą się dużym zainteresowaniem i powoli stają się coroczną tradycją, co jest bardzo ważne i motywujące w ich dalszej organizacji. Staramy się również wychodzić z targami poza Dziekanowice i organizować je na terenie pozostałych gmin z którymi współpracujemy. W tym roku udało nam się już zapoczątkować tą ideę i nasi wystawcy byli zapraszani na dożynki i dni gminne, a **25 października br. w Kostrzynie odbył się jesienny targ wiejski**. Na dzień dzisiejszy Stowarzyszenie zakupiło 30 straganów wystawowych dla swoich wy-

stawców i mamy nadzieję, że zapoczątkuje to jeszcze większy rozwój naszych targów. Tym bardziej, że Stowarzyszenie Świątowid jako Lokalna Grupa Działania podpisała w czerwcu tego roku umowę o warunkach i sposobie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Targi wiejskie produktu lokalnego i tradycyjnego przyczyniają się do realizacji celów wyznaczonych w Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Świątowid, mianowicie rozwoju gospodarczego w oparciu o wykorzystanie zasobów lokalnych oraz poprawy warunków i jakości życia. Nasi wystawcy mogą między innymi skorzystać z dofinansowania w ramach działania 4.1/413 małe projekty oraz różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej z Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 podejmując działania z następującego zakresu:

- działania związane z inicjowaniem, przetwarzaniem, wprowadzaniem na rynek oraz podnoszeniem jakości i usług bazujących na lokalnych zasobach,
- kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła,
- promocja lokalnej twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, w tym kulturowego, historycznego, przyrodniczego,
- przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych.

Planujemy również w 2010 roku w zakresie tego programu, a dokładniej w ramach realizacji wydarzeń promocyjnych i kulturalnych związanych z obszarem i działalnością Lokalnej Grupy Działania, kontynuować targi wiejskie produktu lokalnego i tradycyjnego. Wytwarzanie produktów tradycyjnych i lokalnych nie tylko ma istotny wpływ na promocję naszego regionu, ale wspomaga również rozwój obszarów wiejskich terenu działania Stowarzyszenia Świątowid poprzez umożliwienie ich mieszkańcom zarobkowania w ich własnym środowisku. Działania te zmierzają do zachowania dziedzictwa kulturowego naszego regionu. Pozwalają również na zróżnicowanie działalności na terenach wiejskich oraz zapobiegają wyludnianiu się tych obszarów i ich marginalizacji.

„CUDZE CHWALICIE SWOJEGO NIE ZNACIE...” (LEGNICA, 25.10.2009)

21 października 2009 r. w Czytelni Naukowej Legnickiej Biblioteki Publicznej odbyła się ekologiczna sesja popularnonaukowa zatytułowana "Cudze chwalicie, swego nie znacie...". Organizatorem sesji była Legnicka Biblioteka Publiczna, która na ten cel pozyskała środki z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Legnicy.

Celem spotkania była prezentacja walorów regionu - Gór i Pogórza Kaczawskiego, który leży w najbliższym sąsiedztwie miasta Legnicy. Gospodarzem sesji była dyrektor biblioteki pani Anna Gątowska, która do udziału w sesji zaprosiła znaną podróżniczkę i dziennikarkę z Wrocławia - panią **Joannę Lamparską**. Pani Lamparska uczestników sesji zabrała w tajemniczy świat legend i zamków z terenu Pogórza Kaczawskiego. Bardzo ciekawie opowiadała o **„Tajemnicach ukrytych skarbów”**, o których wspominają najstarsi mieszkańcy regionu. Pani Joanna jest znaną autorką artykułów do „National Geographic”, „Focusa” i „Onetu” oraz autorką książek o tajemnicach Dolnego Śląska, które sama nazywa „przewodnikami, innymi niż wszystkie” bo zamiast suchych faktów, stara się w nich snuć niezwykle opowieści min. o poszukiwaczach

skarbów. Znane tytuły to: **"ZAMKOWE TAJEMNICE"**, **"TAJEMNICZE ZAKĄTKI"**, **"NIEZWYKŁE MIEJSCA WOKÓŁ WROCŁAWIA"**, **"DOLNY ŚLĄSK JAKIEGO NIE ZNACIE"** i inne.

Kolejnym punktem sesji była prezentacja pn. **„Góry i Pogórze kaczawskie – Europejskie Dziedzictwo Przyrodnicze”** poprowadzona przez pana **Marka Furmankiewicza**, pracownika Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz członka Stowarzyszenia Kaczawskiego. Pan Marek zabrakł uczestników spotkania do najpiękniejszych zakątków Gór i Pogórza Kaczawskiego - na szczyty wygasłych wulkanów, na storczykowe łąki, nad rzekę Kaczawę oraz do najciemniejszych jaskiń Połomu, gdzie znajdują się ogromne skupiska nietoperzy.

Po przedstawieniu dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu przez panią Joanną Lamparską oraz walorów przyrodniczych przez pana Marka Furmankiewicza przyszedł czas na prezentację mieszkańców Krainy Wygasłych Wulkanów. Dokonały tego **przedstawicielki Stowarzyszenia Kaczawskiego** - pani **Beata Castaneda Trujillo** i **Gabriela Męczyńska**, które w prezentacji pn. **„Partnerstwo Kaczawskie w Krainie Wygasłych Wulkanów”** opowiedziały uczestnikom o mieszkańcach, ich aktywności i działalności na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu. Uczestnicy dowiedzieli się o genezie powstania Partnerstwa Kaczawskiego i jego zasięgu, o programach oferowanych dla mieszkańców oraz o inicjatywach podejmowanych w ramach Grupy Partnerskiej.

Bardzo ważnym elementem sesji popularno-naukowej okazała się degustacja wyrobów regionalnych Krainy Wygasłych Wulkanów. Uczestnicy sesji mieli okazję popróbować **Chleba tradycyjnego na zakwasie od pani Anieli Pańczak z Pomocnego oraz krotoszyckich ogórków**. Oba te produkty znalazły się na liście Tradycyjnych Produktów Dolnego Śląska. Goście zachwycali się również **serami kozimi wyprodukowanymi w Gospodarstwie Agroturystycznym "Pod Strusiem" w Wojcieszynie** oraz **wyrobami z Masarni w Męcince**, która w na bazie tradycyjnych receptur bez konserwantów zajmuje się produkcją i wyrobem wędlin. Na ostodę były pyszne domowe **ciasta przygotowane przez członkinie Stowarzyszenia "Nasze Krotoszyce"** - panią Romaną Zajęc oraz panią Teresę Zawistowską. Prezentację Krainy Wygasłych Wulkanów ośłodziły również wspaniałe **Kaczawskie Anioły i ceramika użytkowa z "Galerii pod Aniołem"**, które przywieźli ze sobą państwo Bogusława i Zenon Rudniccy z Dobkowa.

Uczestnikom sesji zostały rozdane materiały promocyjne i edukacyjne przygotowane przez Stowarzyszenie Kaczawskie, co z pewnością przyczyni się do nawiązania współpracy oraz większej promocji Krainy Wygasłych Wulkanów.

Zarząd Stowarzyszenia Kaczawskiego dziękuje pracownikom Legnickiej Biblioteki Publicznej za zaproszenie do udziału w sesji i możliwość zaprezentowania swojej działalności oraz oferty naszego pięknego regionu.

„ŚWIĘTO OGNIĄ” W BÓLKOWICACH (BÓLKOWICE, 24.10.2009)

W sobotę, 24 października, jednym ciosem siekiery prof. Krzysztof Jaworski z Uniwersytetu Wrocławskiego otworzył **ścieżkę dydaktyczną „Grodzisko Gniewków - Bolkowice”**. Uroczystość poprzedziło **„Święto Ognia”**, czyli warsztaty artystyczne i rękodzielnicze w **Gospodarstwie Agroturystycznym „Cicha Barńa” w Bolkowicach**.

Kucie żelaza i krzesanie ognia, wytapianie świeczek z wosku pszczelego, lepienie w glinie przy użyciu koła garncarskiego, strzelanie z łuku, chodzenie na szczudłach – to tylko niektóre z atrakcji przygotowanych przez Marka Olszewskiego, właściciela gospodarstwa, wraz z radnym Łukaszem Szatarskim i radą sołecką Bolkowic. Były też atrakcje kulinarne, czyli wędzony pstrąg z miejscowej hodowli, grillowana kiełbasa, pyszne ciasta i – dla smakoszy – bulwy topinamburu. Można było też zapalić fajkę pokoju w autentycznym wigwamie, zgubić się w labiryncie z topinamburu lub posłuchać piosenek w wykonaniu laureatów festiwalu piosenki turystycznej, czyli zespołów TRAPER z Gimnazjum w Męcince i BEKSA ze Szkoły Podstawowej w Pogwizdowie. Natomiast uczniowie czwartej klasy tejże szkoły przygotowali makiety grodzisk średniowiecznych.

Postawienie tablic informacyjnych na ścieżce do grodziska zakończyło trwający od czerwca projekt **„Bóg stworzył wieś a człowiek miasto – działania na podgrodziu”** wykonany przez Radę Sołecką Bolkowic w ramach programu „Działaj Lokalnie VI” finansowanego ze środków Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz Stowarzyszenie Kaczawskie.

INICJATYWY Z OBSZARU PARTNERSTWA KACZAWSKIEGO NAGRODZONE! (PAŹDZIENIK 2009)

W konkursie **„Piękna Wieś Dolnośląska”** doceniono naszą maleńką wieś **Radzimowice** w gminie Bolków. Ta piękna i malowniczo położona u stóp Żeleźniaka miejscowość zachwyciła jurorów swoim wdziękiem i stoickim spokojem. Sołectwo za piękno krajobrazów Gór Kaczawskich, naturalność oraz różnorodność kolorów i zapachów zdobyło wysokie, trzecie miejsce i nagrodę finansową w wysokości 3000 zł. Konkurs „Piękna Wieś Dolnośląska” realizowany był przez Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich, jest to jeden z elementów wsparcia przygotowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego dla sołectw i gmin uczestniczących w Odnowieniu Wsi Dolnośląskiej zainaugurowanej w roku bieżącym. Konkurs miał na celu wyłonienie oraz wypromowanie

najlepszych, najbardziej innowacyjnych i wzorcowych przykładów aktywności mieszkańców w terenach wiejskich. Do udziału w tegorocznej, pierwszej edycji konkursu, zgłosiło się 14 sołectw. W pracach Komisji konkursowej, powołanej przez Marszałka Województwa, udział wzięli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego, Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, Dolnośląskiej Izby Rolniczej, pracownicy naukowcy z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu i Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Moderatorzy Odnowy Dolnośląskiej Wsi.

Kolejne wyróżnienie dla obszaru Partnerstwa Kaczawskiego otrzymała Gmina Świerzawa, która zajęła **II miejsce** w województwie dolnośląskim za **projekt pn. „Rekonstrukcja dachu wieży, nawy i kaplicy Kościoła z zagospodarowaniem terenu we wsi Podgórkę” w konkursie pn. „Przyjazna wieś”** na najlepszy projekt w zakresie infrastruktury zrealizowany na terenach Wiejskich przy wsparciu środków unijnych był realizowany w ramach Krajowej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich. W rywalizacji brały udział zgłoszenia opisujące min. pomysłowość i innowacyjność projektu, funkcjonalność i poziom wykorzystania projektu po jego zakończeniu, partnerstwo przy realizacji projektu, wpływ na rozwój gospodarczy regionu, w tym tworzenie nowych miejsc pracy oraz wpływ projektu na polityki horyzontalne, w szczególności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz ochrony środowiska. Do udziału w konkursie zaproszono wszystkich beneficjentów, którzy zrealizowali projekty infrastrukturalne na obszarach wiejskich województwa dolnośląskiego współfinansowane z Funduszy Europejskich od roku 2004.

Uroczystość wręczenia nagród wszystkim laureatom konkursu "Piękna Wieś Dolnośląska 2009" oraz „Przyjazna wieś” odbędzie się w dniu 21 listopada 2009 we wsi Mościsko, gmina Dzierżonów - Najpiękniejszej Wsi Dolnego Śląska 2009". Zarząd Stowarzyszenia Kaczawskiego oraz Zarząd Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Kaczawskie” serdecznie gratuluje laureatom i dziękuje za tak piękną promocję Partnerstwa Kaczawskiego i Krainy Wygastłych Wulkánów.

SPOTKANIA INFORMACYJNO-AKTYWIZUJĄCE W GMINACH (21-30.10.2009)

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa w dniach od 21 października 2009 r. do 30 października 2009 r. zorganizowała spotkania na terenie siedmiu gmin (Kocmyrzów-Luborzyca, Igołomia-Wawrzeńczyce, Michałowice, Zabierzów, Wielka Wieś, Zielonki, Liszki) według ustalonego harmonogramu.

Na tych spotkaniach przedstawiany był Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w ramach którego zainteresowani będą mogli składać wnioski o dofinansowanie do 25 tys. zł na realizację „Małych Projektów”. Można ubiegać się o dofinansowanie nawet wysokości 70 % kosztów projektów.

Projekty mają służyć co najmniej jednemu z poniższych celów:

1. Wykreowaniu atrakcyjnej oferty rekreacyjno – turystycznej
2. Zachowaniu zasobów naturalnych i kulturowych
3. Stworzeniu warunków do rozwoju usług i przetwórstwa
4. Rozwoju oferty społeczno – kulturalnej,

HUBERTUS W NIELEPICACH (NIELEPICE, 25.10.2009)

25 października 2009 roku w Stadninie Koni Huculskich w Nielepicach odbyła się tradycyjna „pogoń za lisem”, czyli Hubertus. Święto to jest wspólne dla środowisk jeździeckich oraz myśliwskich.

Tradycja Hubertusa odwołuje się do czasów wczesnego średniowiecza, kiedy żył św. Hubert (655 – 727 r.), postać autentyczna i niezwykle barwna. Św. Hubert został patronem myśliwych, a także, w późniejszym czasie jeźdźców konnych. Corocznie, w stadninach oraz w ośrodkach jeździeckich, odbywają się na przełomie października i listopada imprezy „hubertusowe”, stanowiące już dzisiaj namiastkę dawniejszych polowań „par force” na lisa. Żywego lisa zastąpiła kita zawieszana na lewym ramieniu najszybszego w ubiegłorocznej gonitwie jeźdźca, natomiast niezmienna pozostała chęć pokazania sprawności koni i jeźdźców.

Tegoroczny Hubertus w Stadninie Koni Huculskich w Nielepicach zgromadził 22 jeźdźców z kilku ośrodków, w tym tak egzotycznych, jak węgierscy łucznicy konni z Sigetcsép k/ Budapesztu. Węgrzy, w oddzielnym pokazie zaprezentowali publiczności znakomicie opanowane umiejętności strzelania z łuku tradycyjnego z konia, w pełnym galopie. Pokazali także umiejętność postępowania się białą bronią, nadziewając w pełnym biegu na szable kolejne pierścienie. Następnie uczestniczki „szkółki jeździeckiej” działającej przy Stadninie zaprezentowały kadryla konnego, prezentując przy okazji barwne, ludowe stroje huculskie.

Korowód jeźdźców „tropiących” lisa poprowadził Master gonitwy, Andrzej Mikołajewicz, natomiast Kasia Olczak wspomagała go w charakterze Kontrmastery. „Lisem” był ubiegłoroczny zwycięzca gonitwy, Maksymilian Stanisław z Muszyny, dosiadający kasztanowatego wałacha „Muki”. Gonitwa była szybka i dynamiczna, bowiem uczestniczyły w niej także konie duże (s.p. oraz małopolskie), z których jeden, wałach „Boni” (rasa małopolska) pod Tomaszem Wachem został kolejnym zwycięzcą gonitwy.

Dekoracji uczestników zabawy pamiątkowymi flots dokonał pan Tadeusz Brzuchacz, wiceprzewodniczący Gminnej

Rady Narodowej w Zabierzowie, wieloletni Przyjaciel Stadniny. **Znakomite dania z „Nielepickiej Spizarni” uzupełniły miłe wrażenia z imprezy.**

HARCERSKI START (LIPSKO, 9.10.2009)

Dla prawie 100 harcerzy, zuchów, harcerzy starszych i instruktorów Hufca ZHP Lipsko słoneczny październikowy weekend 9-10.10.2009r. pozostanie w pamięci jako Harcerski Start. Inauguracja harcerskiego roku szkolnego 2009/2010 dla wielu drużyn rozpoczęła się rajdem na trasie Lipsko-Jawor Solecki. Trasa liczyła 14 km. Piękne, ciepłe piątkowe popołudnie sprzyjało pieszej wędrówce. Metę rajdu stanowiła szkoła w Jaworze Soleckim. Jak zawsze przyjazny dyrektor szkoły p. Paweł Niedziela udzielił gościny dzieciom i młodzieży w szarych i zielonych mundurkach. Wśród przybyłych drużyn reprezentowane były środowiska Wielgiego, Lipska, Solca nad Wisłą, Chotczy, Sienna i Jawora Soleckiego.

Piątkowa wieczornica poświęcona została historii harcerstwa w nawiązaniu do 100-ej rocznicy harcerstwa w Polsce i przyszłorocznych ogólnopolskich obchodów jubileuszu w Krakowie. Nowi członkowie drużyn 112 DSH „Bastion” z Lipska i V DSH w Siennie otrzymali barwy drużyny. Każda z przybyłych na imprezę drużyn dokonała własnej prezentacji. Dla kilku dziewcząt z drużyny starszoharcerskiej z Sienna oraz jednej instruktorki z Lipska (p.wd. Monika Zielińska) piątkowo-sobotni wieczór pozostanie w pamięci na długie lata. Tuż po północy przy pomniku dowódcy powstania styczniowego, bohatera narodowego płk Dionizego Czachowskiego w Jaworze Soleckim harcerki złożyły przyrzeczenie, a instruktorka zobowiązała się do instruktorstwa. Instruktorzy Hufca w godzinach wieczornych odbyli odprawę instruktorską nawiązując do najbliższych wydarzeń harcerskich w nadchodzącym roku szkolnym. Bardzo ważnym planowanym wydarzeniem będzie 40-sta rocznica nadania imienia Hufcowi Bohaterów Chotczy w Lipsku zaplanowana na czerwiec 2010.

Sobotnie przedpołudnie to zajęcia profilaktyczne nawiązujące tematyką do 10-tego punktu Prawa Harcerskiego. Zajęcia prowadzone przez harcerskich instruktorów, którzy wiedzą i własną postawą wypełniają zadania prawa, kształcąc w młodych osobach potrzebę zdrowego stylu życia oraz postawy asertywności. Niespodzianką był bieg harcerski przygotowany przez lipską 112 DSH „Bastion” dla wszystkich uczestników imprezy. Na zakończenie podsumowano wykonanie zadań przedrajdowych i rywalizację drużyn. Laureaci i wyróżnieni otrzymali puchary i cenne nagrody ufundowane przez Komendę Hufca ZHP w Lipsku ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego, Wydział Polityki Społecznej w Warszawie. Nagrody wręczali komendantka Hufca ZHP w Lipsku hm. Jolanta Katarzyna Furmanek oraz zastępcy hm. Jolanta Wlazłowska i hm. Kazimierz Niedziela. Podczas pożegnania padło stwierdzenie: „Do zobaczenia za miesiąc w Siennie”. Wszyscy bawili się świetnie.

KRZEMIENNY KRĄG NA SZKOLENIU WYJAZDOWYM W LANCKORONIE (LANCKORONA, 16-18.10.2009)

W dniach 16 – 18 października br. członkowie Zarządu, Rady, Komisji Rewizyjnej, pracownicy i mieszkańcy obszaru LGD „Krzemienny Krąg” wzięli udział w szkoleniu wyjazdowym do Lanckorony, gdzie działa Lokalna Grupa Działania – Stowarzyszenie „Gościńiec 4 Żywiołów”. 4 Żywioły – niezwykle miejscowości: Lanckorona – powietrze, Mucharz - woda, Stryszów - ziemia i Kalwaria Zebrzydowska – drewno, zraszają ludzi, którym zależy na poprawie warunków życia mieszkańców w tych gminach. Działalność polega na rozwoju turystyki, zachowaniu dawnej kultury i tradycji, odnowie produktów regionalnych. Dzięki współpracy, nawiązaniu więzi partnerskich pomiędzy przedstawicielami organizacji społecznych, administracji samorządowej oraz przedsiębiorców w „Gościńcu” powstały możliwości realizacji wspólnych celów.

Pierwszym punktem naszej wizyty było spotkanie z Prezesem „Gościńca” Panią Renatą Bukowską, która przedstawiła nam genezę powstania i strukturę organizacyjną stowarzyszenia „**Babiniec**”, jako przykład aktywizacji lokalnej społeczności poprzez realizację wspólnych projektów, tworzenie produktu dziedzictwa kulturowego.

Następnym punktem naszego wyjazdu była wizyta w gospodarstwie agroturystycznym „**W Aroniach**” w miejscowości Izdebnik. Zagroda otoczona lasami i polami, położona jest malowniczo na niewielkim wzgórzu z dala od drogi głównej. Sąsiaduje z zespołem podworskim i ruinami dawnej Fabryki Wódek i Likierów w Izdebniku, założonej przez arcyksięcia Rainera Habsburga. Tu narodził się **Jarzębiak Izdebnicki**. Nazwa gospodarstwa pochodzi od plantacji krzewów aronii, które otaczają dom. Tysiące krzewów tworzy swoisty mikroklimat zwłaszcza w maju—porze kwitnienia. Równie pięknie jest w sierpniu podczas zbiorów, a jesień zaskakuje kolorami – liście aronii przybierają wszystkie odcienie czerwieni. Oprócz aronii gospodarstwo posiada duży sad wiśniowy z owoców, którego robione są przetwory – konfitury, soki, i dżemy, które mieliśmy okazję osobiście zasmakować.

Po wizycie w Izdebniku przejechaliśmy do Lanckorony, gdzie w siedzibie „Gościńca” odbyły się warsztaty szkoleniowe dotyczące oceny wniosków prowadzone przez Pana Krzysztofa Kwaterę. Spotkanie to okazało się niezwykle pomocne, gdyż wyjaśniło wiele wątpliwości dotyczących procedur, w oparciu o które już w najbliższej przyszłości będzie pracować organ decyzyjny, czyli Rada Stowarzyszenia LGD „Krzemienny Krąg”. W tym samym czasie pozostali uczestnicy wizyty brali czynny udział w specjalnie dla nich zorganizowanych warsztatach z bibułkarstwa i produkcji świec.

Drugi dzień wizyty rozpoczęliśmy prezentacją dotyczącą „Gościńca 4 Żywiołów i współpracy sieciowej. Pobyt nasz zakończyliśmy zwiedzaniem „muzeum bez murów” w Lanckoronie. Lanckorona to spokojne miasteczko na wzgórzu, z ruinami czternastowiecznego zamku, ze stromym rynkiem. Zachwyca drewnianymi, dziewiętnastowiecznymi domami, o dachach krytych gon-

tem, z podcieniami pamiętającymi czasy dawnych jarmarków. Miejsce to wzbogaca panorama gór, lasów i dolin. Pierwszy przystanek Ekomuzeum znajduje się w Rynku w starym drewnianym domu. Wewnątrz w Izbie Muzealnej można obejrzeć typowe mieszczańskie wnętrza i przedmioty z życia codziennego mieszkańców Lanckorony. Obok znajduje się sklepik produktów lokalnych, gdzie można kupić upominki – urokliwe rękodzieło tworzone przez miejscowych artystów i rzemieślników.

„Anielskie miasteczko” opuszczaliśmy z wielkim żalem i nadzieją, że jeszcze na pewno tam wrócimy. Korzystając z okazji dziękujemy Pani Renacie Bukowskiej za opiekę podczas naszego pobytu. Pragniemy również bardzo serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom wyjazdu. Uważamy, iż te trzy wspólnie spędzone dni pozwoliły nam się jeszcze bardziej poznać i zintegrować, co wpłynie w przyszłości na jeszcze lepszą współpracę.

KONFERENCJA PSZCZELARSKA W BAŁTOWIE (BAŁTÓW, 24.10.2009)

Koła Pszczelarzy w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowało konferencję, która była z jednej strony posumowaniem dokonań Świętokrzyskiego Związku, a także okazją do przedstawienia jeszcze kilku wykładów, jakie z braku czasu i miejsca w programie nie mogły być wygłoszone w trakcie II Świętokrzyskiego Święta Pszczoły.

Spotkanie, w którym udział wzięło wielu pszczelarzy z całej ziemi kieleckiej zaszczylicili przedstawiciele samorządu ziemi bałtowskiej oraz firm i organizacji wspierających rozwój tej ziemi. To jak się okazuje, jest normą na tym terenie i naprawdę tylko pozazdrościć można im tak wspaniałych relacji nawzajem się uzupełniających. Obecna była pani prezes Stowarzyszenia Pszczelarzy Polskich „Polanka”, Elżbieta Kowalczyk. Przekazała ciekawe uwagi i relacje z kongresu Apimondii jaki odbył się w Montpelieer we Francji. Relacja ilustrowana była slajdami z całej tej podróży, a także dużą ilością folderów i broszur z tej imprezy.

W trakcie wyjazdu na Kongres grupa, w której uczestniczyła pani prezes odwiedziła kilka krajów europejskich takich jak: Niemcy, Szwajcaria, Francja, ale także Włochy i wszędzie tam zwiedzano pasieki i firmy pszczelarskie. Jak wynika z osobistych kontaktów oraz pokazywanych materiałów wizualnych, pomimo jednakowych dyrektyw unijnych wymogi szczegółowe wobec gospodarstw pszczelarskich w różnych krajach są różne, a te które mamy u nas w kraju są zaliczane do najbardziej restrykcyjnych. Znaczący to nic innego jak to, że to nasi urzędnicy wykazują tak daleko idącą nadgorliwość w interpretacji tych dyrektyw i "obdarowują" nas rozporządzeniami, których warunków większość naszych pasiek nie jest w stanie spełnić.

Wśród gości tego spotkania wymienić wypada także osobę ks. Eugeniusza Marciniaka wraz z zespołem redakcyjnym "Pszczelarza Polskiego". Księdza redaktora nie było na II Święcie Pszczoły w sierpniu tego roku w Bałtowie, a więc była to okazja, aby poznać także walory tej ziemi, zwłaszcza, że coraz głośniejsze mówi się o tym że jeden z najbliższych Ogólnopolskich Dni Pszczelarza będzie zorganizowany właśnie na ziemi bałtowskiej.

Wśród wykładów prezentowanych na spotkaniu szczególne wrażenie zrobiło wystąpienie zespołu naukowców występujących pod wspólną nazwą Zdrowa Ziemia - Pożyteczne Mikroorganizmy. Dotychczasowe bardzo obiecujące prace na temat wdrożenia preparatu bogatego w mikroorganizmy pożyteczne dla pszczół przedstawiła pani dr Wanda Huk, Dyrektor Badań i Rozwoju. Coraz bardziej widoczne, ujemne skutki chemizacji środowiska pszczół, a także wyjątkowe organizmy pszczół poprzez stosowanie często bezmyślnie różnych antybiotyków, powoduje duży spadek odporności pszczół, który prawdopodobnie jest jedną z głównych przyczyn zjawiska określanego jako CCD i wymaga aby dostarczyć pszczołom potrzebnych jej pożytecznych mikroorganizmów i w ten sposób przywrócić zachwianą równowagę wewnętrznej flory mikroorganizmicznej u tych owadów. Wstępne wyniki prac nad opracowaniem i zastosowa-

niem takiego preparatu dla pszczół są bardzo obiecujące i po ukończeniu wymaganych powtórzeń, oraz uzyskaniu certyfikacji, zostaną przekazane do praktycznego zastosowania.

Duże wrażenie na zebranych wywarło również wystąpienie dr Bogdana Jarocińskiego. Pokazał on jak wielkie znaczenie dla życia na ziemi mają określone mikroorganizmy oraz właściwe mikropierwiastki stosowane między innymi w nawozach jak i odżywianiu roślin i zwierząt. Wykazał on jak często zarządzenia Unijne i dyrektywy wymagają działań, które przynoszą katastrofalne skutki dla zdrowia ludzkiego oraz produkcji żywności, którą mamy spożywać. Zaprezentowano naukowo potwierdzone badania, że wiele z tych rozporządzeń które są tzw. prawem unijnym podporządkowane jest nie dobru człowieka a tylko interesom wybranych firm które chcą uzyskać monopol w dostarczaniu żywności dla społeczeństw.

Uważam, że współpraca z Kołem Pszczelarzy z Ostrowca Świętokrzyskiego może przynieść tylko pozytywne rezultaty i to dla obydwu stron. Wydarzenia tego roku są na to najlepszym dowodem. Wszystkim, którzy temu pomagają zarówno w naszej organizacji jak i wśród pszczelarzy świętokrzyskich chcę bardzo podziękować.

WZMOCNIENIE WSPÓŁPRACY PARTNERSKIEJ WE WRZOSOWEJ KRAINIE (CHOCIANÓW, 12-13.10.2009)

Grupa Partnerska Wrzosowa Kraina, jako jedna z trzech, miała okazję skorzystać z warsztatów odbywających się w ramach Akademii Partnerstwa. Dwudniowe warsztaty, które odbyły się w Chocianowie, poprowadzone zostały przez **Barbarę Kazior i Annę Jarzębską z Fundacji Partnerstwo dla Środowiska**. Miały na

celu wzmocnienie współpracy partnerskiej pomiędzy poszczególnymi członkami Grupy Partnerskiej „Wrzosowa Kraina” oraz usprawnienie komunikacji wewnętrznej i przepływu informacji pomiędzy partnerami. Warsztaty miały również służyć integracji oraz bliższemu poznaniu się partnerów, którzy doszli do Wrzosowej Krainy po jej rozszerzeniu o gminy: Chojnów, Lubin i Bolesławiec. W spotkaniu uczestniczył, przekazując wiele cennych wskazówek i spostrzeżeń na temat współpracy partnerskiej we Wrzosowej Krainie, **Roman Pryjomko – przedstawiciel brytyjskiego programu The Partnering Initiative** (działającego w ramach International Business Leaders Forum).

(działającego w ramach International Business Leaders Forum).

Oba dni warsztatów były bardzo burzliwe i pełne dyskusji, ale doprowadziły do konstruktywnych wniosków. Rozwiązany też został problem funkcjonowania Wrzosowej Krainy w postaci trzech form, tj. Grupy Partnerskiej, Fundacji i Stowarzyszenia LGD. Sprawa zawitości struktur Wrzosowej Krainy dotychczas wydawała się bardzo istotną. Niemniej jednak w trakcie warsztatów, partnerzy doszli do wniosku, że tak naprawdę nie stanowi to problemu. Problemem okazuje się brak zaangażowania większości partnerów w działania podejmowane przez Wrzosową Krainę oraz podział zadań do wykonania pomiędzy jej partnerów.

Spotkanie przyczyniło się także do usystematyzowania priorytetów działań podejmowanych przez Wrzosową Krainę. Wśród nich są na pewno programy związane z Ekomuzeum Wrzosowej Krainy oraz produktem lokalnym. Ważne miejsce zajmuje również Kuźnia III Sektora – program

nastawiony na budowanie i wzmacnianie III sektora, czyli organizacji pozarządowych na obszarze Wrzosowej Krainy.

Wymiernym efektem warsztatów jest ustalenie terminu spotkania na 17 grudnia br., w którym wezmą udział partnerzy Grupy Partnerskiej, przedstawiciele Fundacji i Stowarzyszenia LGD Wrzosowa Kraina. Spotkanie partnerów będzie okazją do podsumowania pięcioletniej już działalności Wrzosowej Krainy.

ŚWIAT BURAKA - KONKURS KULINARNY (OSIEK, GM. LUBIN , 21.10.2009)

Kilkadziesiąt potraw – a każda z buraczkami, cieszyło najpierw oczy, a potem podniebienia uczestników i zgromadzonej publiczności podczas **Gminnego Konkursu Kulinarnego – „Świat Buraka”**. Konkurs odbył się w świetlicy wiejskiej w Osieku. Organizatorem II, jesiennej edycji tego konkursu był Gminny Ośrodek Kultury w Raszówce. Tym razem składnikiem wszystkich potraw był burak czerwony. Konkurs miał na celu wyłonienie lokalnego produktu, który mógłby promować region.

W świetlicy wiejskiej w Osieku zaprezentowało się 7 wystawców. Na pięknie udekorowanych stołach można było znaleźć pełną gamę potraw. Jak się okazało, umiejętności i fantazja gospodyń jest nieograniczona. Panie udowodniły, iż z buraka można zrobić prawie wszystko. Były więc napoje: soki, wina i nalewki, były ciasta i desery, pierogi oraz sałatki. Jury miało naprawdę trudne zadanie. Każda potrawa wyglądała i smakowała znakomicie. Oceniano także estetykę wykonania, nakrycie stołu i dekoracje.

Podczas, kiedy jury oceniało potrawy zebrani mogli podziwiać występy dzieci ze Szkoły Filialnej w Osieku, które przedstawiły scenki teatralne, piosenki i wiersze związane z tematyką jesienną. Nie zabrakło także pokazów tańców standardowych i latynoamerykańskich w wykonaniu Karoliny Kluzek i Dawida Skrzypczaka, dwukrotnych mistrzów eliminacji międzynarodowych w klasie „C” i dwukrotnych laureatów Ogólnopolskich Turniejów Tańca Towarzyskiego. Z repertuarem lwowskim zaprezentował się zespół „Swojska Nuta” oraz młodzież z Bukownej.

Po długich dyskusjach postanowiono przyznać pierwszą nagrodę dla Koła Gospodyń Wiejskich z Wiercienia. Największe uznanie zdobyły pierogi z farszem z buraka czerwonego. Drugie miejsce zdobyło Koło Gospodyń Wiejskich z Gorzelina za ciasto czekoladowo-buraczkowe. Trzecią lokatę uzyskało Koło Gospodyń Wiejskich z Bukownej za galaretkę „Cztery pory roku – jesień”. Puchar Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Raszówce zdobyło Koło Gospodyń Wiejskich z Raszówki za ogólny wystrój stołu i prezentację potraw.

Pozostałe zespoły zostały wyróżnione: KGW z Osieka za sałatkę buraczaną, KGW z Obory za pierogi z ciasta buraczkowego nadziewane szpinakiem, KGW z Raszówki za wino „Beta - Vulgaris” i Seniorki z Osieka za buraczki w zalewie imbirowo-miodowej.

WALORY KULTUROWE, HISTORYCZNE I PRODUKTY LOKALNE GMINY WIEJSKIEJ LUBIN SPOSOBEM NA ROZWÓJ LGD WRZOSOWA KRAINA (LUBIN, 1.06 –30.10.2009)

W okresie od 1 czerwca do 30 października br. Stowarzyszenie LGD „Wrzosowa Kraina” realizowało projekt pt. „**Walory kulturowe, historyczne i produkty lokalne gminy wiejskiej Lubin sposobem na rozwój LGD Wrzosowa Kraina**”. Projekt skierowany był do mieszkańców, w tym również do dzieci i młodzieży szkolnej zamieszkujących obszar gminy Lubin.

W ramach działania została przygotowana i opracowana baza danych lokalnych produktów spożywczych i rękodzieła, stanowiących dziedzictwo kulturowe gminy. Wspomniane działanie polegało na zebraniu dokładnych informacji o producentach i usługodawcach według starannie skonstruowanego kwestionariusza. Baza danych została umieszczona na stronach internetowych gminy oraz została przekazana innym jednostkom, między innymi organizacjom pozarządowym i Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Dolnośląskiego. Owocem tych działań jest inwentaryzacja 52 twórców i usługodawców w kategoriach: produkt spożywczy; rzemiosło; zespoły folklorystyczne, ludowe, rozrywkowe; usługi (hotelarstwo, gastronomia, agroturystyka z kuchnią tradycyjną). Ponadto dla zainteresowanych osób zostało przeprowadzone szkolenie podnoszące wiedzę na temat produktu lokalnego, usług lokalnych i ich wpływu na rozwój społeczności lokalnych.

19 października 2009 w Gminnym Ośrodku Kultury w Razówce odbyła się **uroczysta Gala** wręczenia nagród i certyfikatów w ramach konkursu międzyszkolnego pt. „**Gotowała nam to babcia**” i konkursu literackiego pt. „**W krainie legend i podań**”. Tematem konkursu były walory kulturowe, przyrodnicze, historyczne oraz produkty lokalne gminy wiejskiej Lubin i Wrzosowej Krainy.

Konkurs „Gotowała nam to babcia” został ogłoszony na początku roku szkolnego w 10 placówkach kulturowych i oświatowych z obszaru gminy Lubin. Miał na celu wzbudzenie zainteresowania i chęci kontynuowania tradycji kulinarnych przekazywanych przez rodziców i dziadków młodszymi pokoleniami. W działaniu tym wzięty udział dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 19 lat. Warunkiem wzięcia udziału w konkursie było wykonanie pracy plastycznej oraz podanie przepisu i napisanie krótkiego opowiadania na temat spożywania potrawy. W ramach konkursu „Gotowała nam to babcia” wyłoniono trzech laureatów oraz przyznano sześć wyróżnień.

I miejsce Sylwia Woś

II miejsce Krystian Skibik

III miejsce Konrad Ojrzanowski i Natalia Czaja

Wyróżnione zostały prace: *Marty Szułyczyńskiej, Jerzego Kardasz, Klaudii Jagielskiej, Magdaleny Szuszkiewicz, Marii Łuc* oraz *Magdaleny Zieleniec*.

Zgromadzone prace wraz z dokumentacją fotograficzną stanowią materiał do wydawnictw promujących Wrzosową Krainę. Ponadto prace laureatów i wyróżnionych osób znajdują się w publikacji opisującej projekt. Warto też dodać, iż komisja oceniająca nie miała łatwego zadania oceniając prace wszystkich uczestników konkursu, gdyż były one bardzo ciekawe, starannie i z pomysłem wykonane. Niewątpliwie ukazywały zamierzony cel tego działania, czyli pokazana była tradycja, potrawy i więzi rodzinne.

Konkurs literacki pt. „W krainie legend i podań” polegał na napisaniu wiersza bądź legendy o gminie wiejskiej Lubin. Legendy lub podania musiały nawiązywać do Wrzosowej Krainy i Borów Dolnośląskich. Konkurs ogłoszony został w trzech kategoriach wiekowych: I kategoria młodzież szkolna w wieku od 13 do 19 lat, II od 20 do 30 lat i III kategoria powyżej 31 lat. Celem działania było poznanie regionu pod względem kultury, tradycji oraz przyrody.

W ramach tego konkursu wyłoniono dwóch laureatów i przyznano dwa wyróżnienia.

I miejsce zajął Marcin Brojanowski

II miejsce zajęła Julia Szlęzak

Wyróżniono prace: *Cecylii Gałązki* oraz *Patrycji Becker*.

NOWE PROJEKTY POROZUMIENIA WZGÓRZ DALKOWSKICH (PAŹDZIERNIK 2009)

Fundacji „Porozumienie Wzgórz Dalkowskich” przyznano dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Dofinansowanie otrzymały projekty w ramach:

- **Działania 9.5 POKL pt. „Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich Wzgórz Dalkowskich”**

- **Działania 6.3 POKL pt. „Oddolne inicjatywy aktywizujące na obszarach wiejskich Wzgórz Dalkowskich”.**

Celem tych projektów jest podnoszenie aktywności zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich poprzez tworzenie oddolnych inicjatyw ukierunkowanych na aktywizację zawodową, rozwój edukacji i podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Projekty te umożliwiają podniesienie kwalifikacji zawodowych poprzez odbycie kursu na prawo jazdy. Projekty skierowane są do 20 osób w tym 10 kobiet i 10 mężczyzn z obszarów wiejskich Wzgórz Dalkowskich. Projekt 9.5 dotyczy gmin Brzeźnica, Niegostawice, Szprotawa, Kożuchów, Nowe Miasteczko i Bytom Odrzański, natomiast projekt 6.3 obejmuje swoim zasięgiem gminy Brzeźnicę, Niegostawice i Nowe Miasteczko. Dzięki tym projektom mieszkańcy obszarów wiejskich zagrożonych wykluczeniem społecznym odbędą bez własnego wkładu finansowego kurs na prawo jazdy zakończony egzaminem państwowym.

Kolejnym projektem, który uzyskał dofinansowanie z EFS, jest projekt realizowany w ramach działania **7.3 POKL pt. „Włącz się do dialogu- z liderami zbudujemy lepsze jutro”**, którego celem jest nawiązanie dialogu współpracy pomiędzy lokalnymi NGO (Radami Sołectkimi, Stowarzyszeniami, Kołami Gospodyń Wiejskich, OSP itp.) a jednostkami samorządu z gmin: Brzeźnica, Niegostawice, Szprotawa, Nowe Miasteczko, Bytom Odrzański, Kożuchów w celu wspólnego dążenia do aktywizacji społecznej mieszkańców oraz wspierania inicjatyw lokalnych. Projekt skierowany jest do 15 beneficjentów z w/w gmin. W ramach projektu uczestnicy przejdą szkolenie z zakresu funduszy strukturalnych, księgowości w organizacji pozarządowej oraz pisania i rozliczania projektów. Przeszkoleni liderzy będą „motorem aktywizacyjnym w swoich organizacjach co przyczyni się do wzrostu zaangażowania lokalnych NGO w integrację społeczną mieszkańców swoich obszarów.

III. Informacje i ogłoszenia

VI SPOTKANIE KOORDYNATORÓW GREENWAYS I EKOMUZEÓW (BAŁTÓW, 16-18.11.2009)

W dniach 16 - 18 listopada 2009 w Bałtowie (Grupa Partnerska „Krzemienny Krąg”) odbędzie się spotkanie Forum Zielonych Szlaków - Greenways i Ekomuzeów. Spotkanie będzie miało charakter roboczy i poświęcone będzie m. in. podsumowaniu i ocenie działań w zakresie rozwoju Ekomuzeów i Zielonych Szlaków Greenways w 2009 roku, wypracowaniu strategii działania na 2010 rok, opracowaniu systemu akredytacji i przyjmowania nowych inicjatyw do sieci greenways, a także wypracowaniu akredytacji/certyfikacji ekomuzeów.

Na zakończenie spotkania odbędzie się wizyta studialna w Grupie Partnerskiej „Krzemienny Krąg”.